

е, че подъ булото на всички тия фокуси се вършеха най-големитѣ кръвни походи срѣщу мирното българско население.

Извѣстно е, че на 11-и септември 1876 г. въ Цариградѣ е заседавала съставената отъ Великитѣ сили конференция по сждбата на угнетяванитѣ християни въ полуострова, въ слѣчая българитѣ, слѣдъ въпроснитѣ възстания. Въ първото заседание на тая конференция, съгласно едно прѣдложение, бждащата свободна България се раздѣляше на двѣ: *западна* и *източна*. Въ послѣдната сж влизали санджачитѣ: Търново, Русе, Тулча, Варна, Пловдивъ и *Сливенъ*, включително каазитѣ Лозенъ-градъ. Мустафа-паша и Казълъ-агачъ.¹⁾ Хитриятъ *Митхаъ паша*, който по това врѣме бѣше вече въ Цариградъ като висшъ държавникъ, подобно на своитѣ прѣдшественици, за да избави Турция отъ разкапване, на горнето прѣдложение отговаря съ свое и обая прѣдставителитѣ на Великитѣ сили. Именно въ тоя моментъ той заяви, че Турция е готова да въведе *конституция* въ империята и че слѣдователно участъта на християнитѣ въ нея застава на чисто европейска висота. На слѣдния день, когато Маркизъ Солзбъри (Salisbury) е внушилъ на Турция да гледа да направи нѣщо за българитѣ още въ тая конференция, иначе прѣдставителитѣ си заминаватъ и нѣма да отговарятъ за лошитѣ послѣдствия, *Севфетъ-паша* обявява, че *конституцията е вече дадена* и че съ това султанътъ счита въпроса рѣшенъ, а мисията на конференцията завършена.

Никогажъ Турция не е тъй бързо обѣщавала и още по-бързо изпълнявала. Още на утринта (12-и декември 1876 г.) прѣдставителитѣ били оглушени отъ топовнитѣ гърмежи на провъзгласената конституция.²⁾ Краятъ на тая велика реформа е извѣстенъ, па и нѣмаше нужда да бжде прѣдизвѣстяванъ, защото за близкитѣ познавачи на работитѣ въ Ориента понятията *конституция* и *Турция* бѣха несъвмѣстими. Топовнитѣ гърмежи прѣдвѣщаваха нови пожари и рѣзни. Тѣй и стана. За продълженитѣ насилия Европа отново чу. Събрани въ Лондонъ на слѣдния година, съ протоколъ отъ 19-и мартъ (1877 г.) прѣдставителитѣ на 6-тѣ велики сили се обръщатъ къмъ Турция и искатъ въ най-кратко врѣме прилагането на обѣщанитѣ отъ нея прѣобразуваня, като заявяватъ сжщеврѣменно, че днешното положение на работитѣ е несъвмѣстимо съ интереситѣ на Европа въобще, и че тѣ си запазватъ правото да помислятъ

¹⁾ Ср. „българския меморандумъ“ и ултиматума на Цариградската конференция въ „Народенъ календаръ за 1877 г.“ Букурещъ, стр. 63—64. Източна България щѣла да има за столица Пловдивъ или Търново.

²⁾ Въ Цариградъ гръмнали 101 топа.